

SENATUL ROMÂNIEI
Nr. 706 / 20.03.2023

Grupul permanent al Senatului

317/2022 23 martie 2023

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 312.25.31 Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro>, E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.625A/2023

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 1822 / 20 MAR 2023

Doamnei

ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU
PREȘEDINTELE SENATULUI

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Președintele României, referitoare la Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare (PL-x nr.411/2022). L317/2022

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 06 aprilie 2023 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 20 aprilie 2023.

Vă asigurăm, doamnă Președinte, de deplina noastră considerație.

ROMÂNIA *
PREȘEDINTE
MARIAN CĂLĂHE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
Dosar nr. 625A/2023

ROMÂNIA

Administrația Prezidențială - Cabinetul Președintelui
CPI/.....412...../.....17.03.2023.....

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 1745 / 17 MAR 2023

ORA 12⁴⁵

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, 17 martie 2023

Domnului MARIAN ENACHE **PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE**

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulez următoarea

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

asupra

Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare

La data de 4 martie 2023, Parlamentul a transmis Președintelui României, în vederea promulgării, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare (PL-x nr. 411/2022).

Prin conținutul său normativ, această lege contravine dispozițiilor ce reglementează la nivel constituțional dreptul de proprietate precum și deciziilor

Curții Constituționale, respectiv art. 136 alin. (4) și art. 147 alin. (4) pentru motivele expuse în cele ce urmează.

Potrivit art. I pct. 1 din legea dedusă controlului de constituționalitate, la articolul 54 din Legea nr. 45/2009, după alineatul (6) se introduce un nou alineat, alin. (7), cu următorul cuprins: „(7) Se transmite suprafața de teren de 2,2073 ha, din tarlăua 100, parcela 28, de pe raza municipiului Turda, județul Cluj, aflată în domeniul public al statului și în administrarea Stațiunii de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Turda, cu nr. MF 101838, în domeniul public al municipiului Turda și în administrarea Consiliului Local al municipiului Turda”.

Noul alineat introdus, prin două teze distincte, instituie concomitent cu transmiterea dreptului de proprietate asupra suprafeței de teren respective și un drept de administrare asupra aceleiași suprafețe de teren în favoarea Consiliului Local al municipiului Turda.

În privința terenurilor proprietate publică date în administrarea instituțiilor și unităților de cercetare-dezvoltare de drept public și de utilitate publică, art. 31 alin. (3) din Legea nr. 45/2009 permite expres scoaterea lor din proprietatea publică și din administrarea unităților de cercetare-dezvoltare din agricultură și silvicultură prin lege ca act al Parlamentului. Însă, în ceea ce privește modalitatea de constituire a dreptului de administrare, direct prin lege, considerăm că dispozițiile art. I pct. 1, teza a II-a contravin art. 136 alin. (4) din Constituție.

Potrivit acestui text constituțional: „Bunurile proprietate publică sunt inalienabile. În condițiile legii organice, ele pot fi date în administrare regiilor autonome ori instituțiilor publice sau pot fi concesionate ori închiriate; de asemenea, ele pot fi date în folosință gratuită instituțiilor de utilitate publică”.

Totodată, potrivit art. 867 din Codul Civil: „(1) Dreptul de administrare se constituie prin hotărâre a Guvernului, a consiliului județean sau, după caz, a consiliului local. (2) Autoritățile prevăzute la alin. (1) controlează modul de exercitare a dreptului de administrare”.

De asemenea, art. 287 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ enumeră la lit. b) printre entitățile care exercită dreptul de proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale și autoritățile deliberative ale administrației publice locale, pentru bunurile aparținând domeniului public al unităților administrativ-teritoriale. Acestea, în temeiul art. 297 din același act normativ, decid, în condițiile legii, cu privire la modalitățile de exercitare a dreptului de proprietate publică, respectiv darea în administrare, concesionarea, închirierea ori darea în folosință gratuită.

În ceea ce privește darea în administrare a bunurilor proprietate publică art. 298 din Codul administrativ stipulează că: „Autoritățile prevăzute la art. 287 exercită în numele statului, respectiv al unității administrativ-teritoriale următoarele prerogative: a) ținerea evidenței de cadastru și publicitate imobiliară, în condițiile legii; b) stabilirea destinației bunurilor date în administrare; c) monitorizarea situației bunurilor date în administrare, respectiv dacă acestea sunt în conformitate cu afectarea de uz sau interes public local sau național, după caz, precum și cu destinația avută în vedere la data constituirii dreptului. „În plus, art. 299 din același act normativ stabilește și conținutul actului prin care se constituie dreptul de administrare. Astfel, hotărârea consiliului local al comunei, al orașului sau al municipiului, după caz, prin care se constituie dreptul de administrare, trebuie să conțină cel puțin următoarele elemente: a) datele de identificare a bunului care face obiectul dării în administrare și valoarea de inventar a acestuia; b) destinația bunului care face obiectul dării în administrare; c) termenul de predare-primire a bunului.

Din analiza coroborată a dispozițiilor constituționale și legale anterior menționate, rezultă că stabilirea dreptului de administrare în favoarea Consiliului Local al municipiului Turda - asupra suprafeței de teren de 2,2073 ha, din tarlăua 100, parcela 28, de pe raza municipiului Turda, județul Cluj ce va intra în domeniul public al municipiului Turda - nu se putea realiza prin lege, ca act al Parlamentului. În cazul concret, avut în vedere de norma criticată, operațiunea juridică de constituire a dreptului real de administrare ar fi trebuit să se realizeze prin act administrativ al autorității locale, după dobândirea de către aceasta a dreptului de proprietate.

În acest sens este și bogata jurisprudență a Curții Constituționale (Decizia nr. 1/2014, Decizia nr. 684/2020, Decizia nr. 58/2022). Astfel, prin Decizia nr. 1/2014, paragraful 188, Curtea Constituțională a reținut că: „dreptul de administrare se constituie, după caz, prin hotărâre a Guvernului, a consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local, prin acte administrative cu caracter individual, de încredințare a bunurilor proprietate publică regiilor autonome sau, după caz, autorităților administrației publice centrale sau locale și altor instituții publice de interes național, județean sau local, autoritățile care îl constituie având și dreptul de a controla modul în care este exercitat dreptul de administrare de către titularul său”.

Totodată, în decizia precitată, paragraful 190, Curtea Constituțională a mai reținut că: „transferul din proprietatea publică a statului în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale și în administrarea consiliilor județene, respectiv a Consiliului General al Municipiului București, nu poate echivala cu operațiunea juridică de constituire a dreptului real de administrare, dat fiind faptul că unitățile administrativ-teritoriale nu pot avea calitatea de subiecte ale dreptului de administrare, întrucât ele sunt chiar titularele dreptului de proprietate publică. Mai mult, transmitând însuși dreptul de proprietate publică către unitatea administrativ-teritorială, statul nu poate constitui, în același timp, și dreptul de administrare în favoarea autorităților administrației publice locale, întrucât nu mai este titularul dreptului de proprietate publică corespunzător, pe care tocmai l-a transmis”.

Față de toată această jurisprudență constituțională - care a stabilit că o astfel de modalitate de constituire a unui drept de administrare asupra bunurilor proprietate publică, supuse transferului interdomenial, este incompatibilă cu noțiunea și caracterele juridice ale dreptului real de administrare, corespunzător dreptului de proprietate publică, și, pe cale de consecință, contravine dispozițiilor art. 136 alin. (4) din Legea fundamentală, care consacră la nivel constituțional modalitățile de exercitare a dreptului de proprietate publică - rezultă că prin conținutul normativ, norma criticată contravine și dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție, relevante fiind, așa cum am arătat anterior: Decizia nr. 1/2014, Decizia nr. 684/2020, Decizia nr. 58/2022.

În considerarea argumentelor expuse, vă solicit să admiteți sesizarea de neconstituționalitate și să constatați că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare este neconstituțională.

**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS - WERNER IOHANNIS**

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosarul nr.577A/2023

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 1623 / 13 MAR 2023

Doamnei

SENATUL ROMÂNIEI

Nr. 606 / 13.03.2023

ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU

PREȘEDINTELE SENATULUI

Biroul permanent al Senatului

L 317 / 14.03.2023

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Guvernul României referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 06 aprilie 2023 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 20 aprilie 2023.

Vă asigurăm, doamnă Președinte, de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE,

MARIAN BĂNĂCHE

Guvernul României
Prim-ministru
Nr.5/1349/10.03.2023

București

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 1609 / 13 MAR 2023

DOMNULUI MARIAN ENACHE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

Dosar nr. 577 A / 2023

În temeiul art.146 lit.a) din Constituția României, republicată, și al art.15 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Guvernul României formulează prezenta sesizare în vederea exercitării controlului prealabil de constituționalitate referitor la Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare - pct.6 din adresă - cu privire la care semnalăm următoarele vicii de neconstituționalitate:

I. La art.I pct.1 se preconizează transmiterea unei suprafețe de teren din domeniul public al statului în domeniul public al municipiului Turda și în administrarea Consiliului Local al municipiului Turda.

1. Urmare promovării soluțiilor legislative preconizate poate fi afectată, în mod ireversibil, proprietatea publică a statului.

În acest context statul, din patrimoniul căruia este transferat respectivul bun, suferă o pierdere patrimonială, diminuându-se proprietatea publică a acestuia garantată de art.136 alin.(2) din Constituția României. În opinia noastră, simpla împrejurare că pe suprafața de teren de 2,2073 ha se află construite imobile aflate în inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al municipiului Turda nu este suficientă pentru operarea transferului preconizat, din moment ce o construcție poate fi edificată și pe terenul proprietatea altei persoane, caz în care devin incidente prevederile din materia accesiunii imobiliare artificiale (art.577 și urm. C.civ.).

2. Raportat la obiectul de reglementare privind operațiunea de dare în administrarea Consiliului Local al municipiului Turda, semnalăm faptul că sunt incidente considerentele Deciziei Curții Constituționale nr.1/2014 - pct.190 cu privire la modalitatea de constituire a unui drept de administrare în favoarea autorităților publice locale, potrivit cărora „transmițând însuși dreptul de proprietate publică către unitatea administrativ-teritorială, statul nu poate constitui, în același timp și dreptul de administrare în favoarea autorităților administrației publice locale, întrucât nu mai este titularul dreptului de proprietate publică corespunzător, pe care tocmai l-a transmis”.

De asemenea, Curtea a mai reținut că modalitatea de constituire a unui drept de administrare asupra bunurilor proprietate publică, supuse transferului interdomenial „este incompatibilă cu noțiunea și caracterele juridice ale dreptului real de administrare, corespunzător dreptului de proprietate publică, și, pe cale de consecință, contravine dispozițiilor art.136 alin.(4) din Legea fundamentală, care consacră la nivel constituțional modalitățile de exercitare a dreptului de proprietate publică”.

De asemenea, într-un alt context, Curtea a reținut că „acceptarea ideii potrivit căreia Parlamentul își poate exercita competența de autoritate legiuitoare în mod discreționar, oricând și în orice condiții, adoptând legi în domenii care aparțin în exclusivitate actelor cu caracter infralegal, administrativ, ar echivala cu o abatere de la prerogativele constituționale ale acestei autorități, consacrate de art.61 alin.(1) din Constituție, și transformarea acesteia în autoritate publică executivă” - Decizia CCR nr.57/2022, par.28.

II. Modificarea adusă anexelor nr.3, 3.1 și 3.2 la Legea nr.45/2009 este justificată în Expunerea de motive prin raportare la necesitatea operării prevederilor Legii nr.53/2012¹ și efectelor produse prin Decizia civilă nr.516/2014, pronunțată de Tribunalul Cluj.

Art.3 din Legea nr.53/2012 statuează următoarele: „Anexa nr.3 la Legea nr.45/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.200 din 30 martie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică în mod corespunzător”.

Prin urmare, încă de la intrarea în vigoare a Legii nr.53/2012, pentru a reflecta efectele substanțiale produse, conținutul anexei nr.3 la Legea nr.45/2009 s-a modificat, iar o eventuală actualizare a acestei anexe ar urma să se realizeze în contextul unei republicări a Legii nr.45/2009.

O „actualizare”, în sensul preconizat, intervenită după 10 ani de la intrarea în vigoare a Legii nr.53/2012, nu doar că prezintă caracter pur constatator, ci, mai mult, poate pune în discuție o afectare a principiului fundamental al neretroactivității legii.

¹ privind transmiterea unor suprafețe de teren din domeniul public al statului și din administrarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” - Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Turda în domeniul public al municipiului Turda și în administrarea Consiliului Local al Municipiului Turda, județul Cluj.

Mutatis mutandis, rezerva este valabilă și din perspectiva efectelor produse prin Decizia civilă nr.516/2014, pronunțată de Tribunalul Cluj.

Indubitabil, hotărârea judecătorească a fost pusă în executare, fără a fi necesară, la acel moment, o intervenție normativă expresă asupra Legii nr.45/2009.

III. Cu titlu general, apreciem că este necesar fi avute în vedere și considerentele din cuprinsul Deciziei CCR nr.366/2022², prin care Curtea a statuat următoarele:

„ (...) prevederile art.I pct.8 din legea supusă controlului de constituționalitate introduc anexa nr.8.18, al cărei titlu se referă la "Suprafețele de teren din domeniul public al statului, aflate în administrarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Biologie și Nutriție Animală - IBNA Balotești, Județul Ilfov, care au făcut obiectul legilor fondului funciar și se scad din inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului în baza Deciziei civile nr.291/R din 03.02.2011 emisă de Tribunalul București".

(...) Curtea observă, totodată, că, instituind regula scăderii din inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului a unor suprafețe de teren, în temeiul unei hotărâri judecătorești precis individualizate, titlul anexei menționate echivalează cu o ipoteză normativă cu caracter de noutate, iar în cuprinsul Legii nr.45/2009 sau în cel al legii deduse controlului de constituționalitate nu există un temei-cadru pentru această soluție legislativă.

Referitor la scăderea unor suprafețe de teren din inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, Curtea reține ca aceasta este o operațiune cu caracter tehnic, administrativ, distinctă de transferul terenurilor din domeniul public și intrarea acestora în circuitul civil, iar această operațiune nu se realizează prin lege, ci prin acte de reglementare secundară emise în temeiul legii.

(...) Or, analizând titlul anexei nr.8.18, în absența unui temei-cadru în cuprinsul legii și a vreunei explicații în cuprinsul expunerii de motive, nu este clar dacă obiectul măsurii reglementate îl constituie schimbarea regimului juridic al bunului în cauză (încetarea proprietății publice a statului), actualizarea inventarului bunurilor din domeniul public al statului sau ambele" - par.32-34.

De asemenea, prin aceeași decizie, Curtea a subliniat că „ (...) față de caracterul strict tehnic al anexelor la Legea nr.45/2009, a căror redactare presupune inclusiv efectuarea unor operațiuni matematice (...) este necesar ca legiuitorul să manifeste o atenție sporită ori de câte ori acționează pentru modificarea și/sau completarea acestora, astfel încât să se evite crearea unor situații juridice confuze, cu riscul de a afecta securitatea juridică" – par. 57.

² Referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură "Gheorghe Ionescu-Șișești" și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniul agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, publicată în M. Of. nr.815 din 18 august 2022.

Față de aspectele mai sus învederate, vă rugăm să constatați că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare este neconstituțională și să admiteți sesizarea de neconstituționalitate.

Cu stimă,

ROMANIA
PREȘEDINTELE
NICOLAE ȘTEFEL CIUCĂ

